

การศึกษาอุปสรรคผ่านข้อความอิเล็กทรอนิกส์ในสื่อออนไลน์ของจีน
ภายใต้ภาวะวิกฤติโรคระบาดโควิด-19 (COVID-19)

The Study of Metaphors through Electronic Messages in
China Online Media under the Covid-19 Pandemic Crisis

พิชัย แก้วบุตร* และ นพวรรณ เมืองแก้ว

Pichai Kaewbut and Noppawan Muangkaew

E-mail: shi_yu16@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาอุปสรรคที่ปรากฏในการใช้ภาษาผ่านข้อความอิเล็กทรอนิกส์ในสื่อออนไลน์ของจีนภายใต้ภาวะวิกฤติโรคระบาดไวรัสโควิด - 19 (COVID-19) และนำข้อมูลอุปสรรคเหล่านั้นมาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมจีนในช่วงโรคระบาด ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากข้อความอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชนชาวจีนทั่วไปที่ได้แสดงความคิดเห็นผ่านสื่อออนไลน์ของจีนตามเว็บไซต์ต่างๆ ที่ได้รับความนิยมจากการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 63 ข้อความ ระหว่างช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มิถุนายน 2564 ผลการวิจัยพบว่า ปรากฏการใช้อุปสรรคทั้งหมด 15 ประเภท ได้แก่ 1) อุปสรรค [การทำงานของบุคลากรทางการแพทย์ คือ การสู้รบ] 2) อุปสรรค [บุคลากรทางการแพทย์ คือ ฮีโร่] 3) อุปสรรค [ความปลอดภัย คือ ฤดูใบไม้ผลิ] 4) อุปสรรค [โรคภัย คือ ลมฝน] 5) อุปสรรค [การหายจากโรค คือ แสงสว่าง] 6) อุปสรรค [โรคภัย คือ ความหนาวเหน็บ] 7) อุปสรรค [โรคภัย คือ หมอกควัน] 8) อุปสรรค [การรักษาโรคระบาด คือ สงคราม] 9) อุปสรรค [บุคลากรทางการแพทย์ คือ นักรบ]

* อาจารย์ประจำวิทยาลัยนานาชาติ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประเทศไทย 84000 E-mail: shi_yu16@hotmail.com โทรศัพท์ 063-195-1989
Lecturer, International College, Surat Thani Campus, Prince of Songkla University,
Surat Thani Province, Thailand, 84000. E-mail: shi_yu16@hotmail.com Tel: 063-195-1989

10) อุปัถษณ [บุคลากรทางการแพทย คือ นางฟ้า] 11) อุปัถษณ [การหายจากโรค คือ ชัยชนะ] 12) อุปัถษณ [ความสนุกสนาน คือ เครื่องเสียง] 13) อุปัถษณ [การใช้ชีวิตช่วงโควิด คือ พฤติกรรมของหมู] 14) อุปัถษณ [การใช้ชีวิตช่วงโควิด คือ การถูกกักขังในยามอยู่ไฟ] และ 15) อุปัถษณ [อุปสรรค คือ ธรรมชาติ] จากข้อมูลอุปัถษณทำให้เห็นภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมของจีนในหลายมิติต่างๆ ดังนี้ 1) ความเชื่อเกี่ยวกับฤดูกาล 2) การปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย 3) ความหวังของคนในสังคมที่จะผ่านพ้นวิกฤติโรคระบาด 4) การดำรงชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงโรคระบาด และ 5) วิถีชีวิตสังคมเกษตรกรรมดั้งเดิมของจีน

คำสำคัญ : อุปัถษณ ข้อความอิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ โรคระบาดไวรัสโควิด-19 ประเทศจีน

Abstract

This research aims to study metaphors through electronic messages in Chinese media under the Covid-19 pandemic crisis. Metaphorical data in form of electronic messages Chinese had commented and posted on popular websites were analyzed for reflections on Chinese culture and society during the coronavirus pandemic crisis.

A sample of 63 messages between February and June 2021 were randomly selected to analyze. The results showed that a total of 15 metaphors appeared as follows: 1) Metaphor [HEALTHCARE PROFESSIONALS WORKING IS A BATTLE], 2) Metaphor [HEALTHCARE PERSONEL ARE HEROES], 3) Metaphor [SAFETY IS THE SPRING], 4) Metaphor [DISEASE IS A RAINSTORM], 5) Metaphor [RECOVERY IS THE LIGHT], 6) Metaphor [DISEASE IS COLD], 7) Metaphor [DISEASE IS SMOG], 8) Metaphor [HEALING EPIDEMIC IS A WAR], 9) Metaphor [HEALTHCARE PERSONNEL ARE WARRIORS], 10) Metaphor [HEALTHCARE PERSONNEL IS AN ANGEL], 11) Metaphor [RECOVERING FROM ILLNESS IS A VICTORY], 12) Metaphor [ENJOYMENT IS A STEREO], 13) Metaphor [LIVING DURING COVID-19 PANDEMIC CRISIS IS PIG'S VEHAVIOR], 14) Metaphor [LIVING DURING COVID-19 PANDEMIC CRISIS IS IMPRISONMENT], and 15) Metaphor [OBSTACLE IS NATURE]. From the metaphorical data, there were the reflection of Chinese culture and society in many dimensions as follows: 1) Beliefs about seasons, 2) Performance of healthcare personnel, 3) People' hope in order to get through the epidemic crisis, 4) The changing life during the epidemic crisis, and 5) Chinese traditional agricultural society lifestyle.

Keywords : Metaphor, Electronic Messages, Online Media, the Coronavirus Crisis, China

บทนำ

จากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 (COVID-19)³¹ ในเมืองอู่ฮั่น³² มณฑลหูเป่ย์ รัฐบาลจีนได้ประกาศปิดเมืองและมีมาตรการควบคุมโรคในหลายระดับ การใช้ชื่อโรคระบาดโควิด-19 (COVID-19) ในสาธารณรัฐประชาชนจีนมีกลวิธีการแปลโดยใช้ความหมายเป็นตัวกำหนดชื่อ คือ Coronavirus แปลเป็นชื่อเฉพาะในภาษาจีนได้ว่า **新型冠状病毒** หมายถึง ไวรัสที่มีลักษณะเป็นรูปคล้ายมงกุฎซึ่งมาจากการแปล Corona ในภาษาอังกฤษที่หมายถึง มงกุฎ (**冠状**) และ Virus หมายถึง ไวรัส (**病毒**) ส่วนคำว่า **新** หมายถึง ใหม่ กล่าวถึงไวรัสชนิดนี้ที่เพิ่งมีการค้นพบใหม่ในปี ค.ศ. 2019 ลักษณะการใช้ชื่อเฉพาะดังกล่าวเป็นการสะท้อนภาพสังคมของประเทศจีนที่มีความเป็นชาตินิยมและมีแนวทางการใช้ภาษาประจำชาติของตนอย่างมั่นคง สะท้อนถึงการให้ความสำคัญแก่ภาษาประจำชาติในระดับสูงโดยแม้จะมีคำยืมจากภาษาต่างประเทศอื่นๆ ก็จะต้องมีกระบวนการในการแปลให้เหมาะสมตามบริบททางสังคมของประเทศจีน (Li Yuming, 2018 : 175) ในสภาวะวิกฤติดังกล่าวส่งผลให้บุคลากรทางการแพทย์ของจีนต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างหนักด้วยความเสียสละอย่างสูงสุด กระทั่งเกิดเป็นประเด็นการแสดงออกมากมายหลายรูปแบบเพื่อส่งกำลังใจให้แก่บุคลากรด่านหน้าที่อุทิศตนเสียสละรักษาชีวิตประชาชนจำนวนมาก ซึ่งการแสดงออกอย่างหนึ่งที่สามารถพบเห็นได้อย่างแพร่หลายในสื่อออนไลน์ของจีนคือ การส่งข้อความให้กำลังใจ อวยพร หรือเป็นข้อความที่แสดงความคิดเห็นต่อความเสียสละแก่บุคลากรทางการแพทย์ โดยสื่อแขนงต่างๆ ในสาธารณรัฐประชาชนจีนได้นำเสนอข่าวการให้กำลังใจอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสื่อออนไลน์เป็นสื่อรูปแบบ

³¹ องค์การอนามัยโลกประกาศปรับเปลี่ยนชื่อโคโรนาไวรัสสายพันธุ์ใหม่เป็น “โควิด-19” (COVID-19) ในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2563 (บีบีซี นิวส์, 2020)

³² การใช้ชื่อเมืองในงานวิจัยนี้ยึดตามประกาศราชบัณฑิตยสถาน เรื่อง กำหนดชื่อประเทศ ดินแดน เขตการปกครอง และเมืองหลวง ปี พ.ศ. 2544

หนึ่งที่สามารถส่งต่อกำลังใจและคำอวยพรให้แก่บุคลากรทางการแพทย์ในวงกว้างและสามารถกระจายข้อความเข้าถึงกลุ่มคนจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว (ศุศราภรณ์ แต่งตั้งลำ, 2564 : 41) ปรากฏการณ์ทางภาษาดังกล่าวเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงนัยสำคัญที่เกิดขึ้นในการเชื่อมโยงกันระหว่างภาษากับสังคม

นอกจากการสะท้อนภาพสังคมของประเทศจีนที่มีความเป็นชาตินิยมและมีแนวทางการใช้ภาษาประจำชาติของตนอย่างมั่นคงจากการใช้และการแปลภาษาต่างประเทศเป็นภาษาจีนแล้ว นัยอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้การใช้ภาษาจีนยังมีความน่าสนใจในเชิงการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองสิ่ง หรือ “อุปลักษณ์” ที่สามารถสะท้อนถึงมโนทัศน์ของชาวจีนที่มีต่อการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องระหว่างปลายปี ค.ศ. 2019-ปัจจุบัน ซึ่งอุปลักษณ์ต่างๆ ในข้อความอิเล็กทรอนิกส์ที่ปรากฏในสื่อออนไลน์ของจีนเป็นภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมจีนอย่างหนึ่ง เช่น ปรากฏการณ์ทางภาษาที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจีนอย่างแยกย่อย ซึ่งการเรียนรู้วัฒนธรรมสามารถทำให้เข้าใจและกลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของภาษาเป้าหมายนั้นๆ ได้อย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (พิชัย แก้วบุตร, 2563 : 28) และพื้นหลังทางวัฒนธรรมสามารถสะท้อนถึงความรู้สึกนึกคิดของชาวจีนได้อย่างชัดเจน โดยข้อมูลเหล่านี้เป็นสิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาอุปลักษณ์เป็นอย่างยิ่ง

อุปลักษณ์เป็นปรากฏการณ์การมองสิ่งหนึ่งผ่านอีกสิ่งหนึ่งในเชิงเปรียบเทียบที่ไม่ได้ศึกษาเฉพาะความหมายของคำหรือรูปภาพเท่านั้นแต่เป็นการศึกษาทั้งระบบความคิดและการใช้ภาษาทุกรูปแบบ ระบบความคิดที่มีลักษณะเป็นอุปลักษณ์ เกิดจากการเชื่อมโยงประเภททางมโนทัศน์เข้าด้วยกันปรากฏให้เห็นเป็นรูปคำอุปลักษณ์ มโนอุปลักษณ์จะเป็นไปตามการรับรู้ การมองโลกของคนในสังคมนั้นๆ และสะท้อนให้เห็นถึงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา (ศิริพร ภักดีผาสุข, 2549) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุปลักษณ์ในปัจจุบันจะเน้นการวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดอุปลักษณ์ในทางอรรถศาสตร์ปริชานเป็นหลัก เช่น งานวิจัยของธนพล เอกพจน์, วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา

และปานปั่น ปลั่งเจริญศรี (2563) ที่ได้นำแนวคิดนี้มาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวถึงโควิด 19 ในภาษาไทยเป็นการศึกษาอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ของคนไทยตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน เราเข้าใจข้อมูลโควิด 19 ผ่านสิ่งใกล้ตัวที่เป็นรูปธรรมและเข้าใจได้ง่าย เราจึงสามารถมองเรื่องใหม่นี้ได้ลึกซึ้งในทุกแง่มุมมากขึ้น ซึ่งเมื่อสำรวจงานวิจัยที่ผ่านมายังไม่พบการวิเคราะห์ข้อมูลที่สะท้อนถึงมนทัศน์ของชาวจีนโดยใช้แนวคิดอุปลักษณะในทางอรรถศาสตร์ปริชานที่มีต่อการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ซึ่งเป็นกลุ่มข้อมูลที่มีความน่าสนใจและทำให้เห็นระบบความคิดและการเชื่อมโยงความหมายของสิ่งต่างๆ ในช่วงภาวะวิกฤติโรคระบาดไวรัสโควิด-19 ของชาวจีน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโลกในหลายด้าน เช่น ด้านการสาธารณสุข เศรษฐกิจ การศึกษา และสังคมวัฒนธรรม ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมโลก โดยเหตุการณ์สำคัญในการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่เป็นวิกฤติโลกครั้งนี้เป็นฐานข้อมูลสำคัญอย่างหนึ่งในการศึกษาค้นคว้าในหลายด้าน Lu Wendi & Zhang Jianping (2021) กล่าวถึงคำยอดนิยม 10 คำ ในปี 2020 ที่ได้รับการจัดอันดับจากศูนย์วิจัยและการตรวจสอบทรัพยากรทางภาษาแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับของสถาบันการจัดการข้อมูล อักษรและภาษาจีน กระทรวงศึกษาธิการแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนร่วมกับมหาวิทยาลัยภาษากรุงปักกิ่ง กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ถึงคำว่า “逆行者 ผู้เดินทางสวนกระแส” (นี่สิ่งเจอ)³³ ซึ่งเป็นคำที่มีการสืบค้นมามากที่สุดในลำดับที่ 7 ซึ่งเป็นคำที่มีความเปลี่ยนแปลงทางความหมายสื่อถึงผู้ที่เสียสละอย่างยิ่งใหญ่ในการกักโรคของสังคมคือบุคลากรทางการแพทย์ในภาวะวิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 และ

³³ การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนเป็นภาษาไทยในงานวิจัยนี้ ยึดตามเกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิไทย โดยสำนักนายกรัฐมนตรี ปี พ.ศ. 2540

นักดับเพลิงที่อุทิศตนเพื่อความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของ
ผู้ประสบภัย

นอกจากนี้ การศึกษาอุปลักษณะในข้อความอิเล็กทรอนิกส์ที่ปรากฏ
ในสื่อออนไลน์ของจีนก็เป็นเรื่องหนึ่งที่ควรศึกษาเพื่อให้เห็นถึงมโนทัศน์ของ
ชาวจีนที่มีการใช้ภาษาในการเปรียบเทียบเรื่องต่างๆ และภายใต้เบื้องหลัง
ของการเปรียบเทียบนั้นๆ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงภาพสะท้อนสังคมและ
วัฒนธรรมจีนซึ่งอาจแตกต่างไปจากรูปแบบเดิมหรืออาจมีการเชื่อมโยงกับ
การเปรียบเทียบจากวัฒนธรรมอื่นๆ เข้าผนวกด้วยกัน อันจะเป็นประโยชน์
ต่อการศึกษาอุปลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมจีนสำหรับผู้
ที่สนใจต่อไป

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาอุปลักษณะที่ปรากฏในการใช้ภาษาผ่านข้อความ
อิเล็กทรอนิกส์ในสื่อออนไลน์ของจีนภายใต้ภาวะวิกฤติโรคระบาดไวรัสโควิด-
19
2. ศึกษาภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมจีนจากการแสดงออก
ทางการใช้ภาษาแบบอุปลักษณะผ่านข้อความอิเล็กทรอนิกส์ในสื่อออนไลน์ของ
จีนภายใต้ภาวะวิกฤติโรคระบาดไวรัสโควิด-19

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระบบความคิดและการเชื่อมโยงความหมายของสิ่ง
ต่างๆ ในช่วงภาวะวิกฤติโรคระบาดไวรัสโควิด-19 ของชาวจีนผ่านภาษาใน
รูปแบบอุปลักษณะที่ปรากฏในข้อความอิเล็กทรอนิกส์ในสื่อออนไลน์
2. ทำให้เห็นภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมจีนทั้งรูปแบบเดิมและ
ที่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมจากการแสดงออกทางการใช้ภาษาแบบ
อุปลักษณะผ่านข้อความอิเล็กทรอนิกส์ในสื่อออนไลน์ของจีนภายใต้ภาวะ
วิกฤติโรคระบาดไวรัสโควิด-19

3. เป็นแนวทางในการศึกษาอุปลักษณะเชิงภาษาศาสตร์ปริชานในกลุ่มข้อมูลภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาจากข้อความอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชนชาวจีนทั่วไปที่ได้แสดงความคิดเห็นผ่านสื่อออนไลน์ของจีนตามเว็บไซต์ต่างๆ ประกอบด้วย 3 เว็บไซต์ ซึ่งเป็นเว็บไซต์ข่าวที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่

1) <http://www.people.com.cn> (人民网)

2) <http://www.xinhuanet.com> (新华网)

3) <https://world.huanqiu.com> (环球网) จำนวนประชากร 100 ข้อความและสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่เจาะจงเฉพาะจำนวน 63 ข้อความ โดยเน้นศึกษาข้อความการให้กำลังใจของประชาชนชาวจีนที่มีต่อบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงภาวะวิกฤติโรคระบาดไวรัสโควิด-19 ระหว่างช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มิถุนายน 2564

กรอบแนวคิด

อุปลักษณะ (Metaphor) หมายถึง การเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองสิ่งโดยที่ทั้งสองสิ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มทางความหมายที่ต่างกัน เรียกสิ่งที่เป็นต้นแบบของการเปรียบเทียบว่า “Source domain” หรือ “Vehicle” และเรียกสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบว่า “Target domain” หรือ “Tenor” (Lakoff, G., & Johnson, M., 1980)

การศึกษาอุปลักษณะตามแนวภาษาศาสตร์แบ่งได้เป็น 2 แนวคิด ได้แก่

1) การศึกษาอุปลักษณะตามแนวคิดเดิม (Traditional Theory) อธิบายอุปลักษณะว่าเป็นการนำความหมายของคำไปใช้ในเชิง

เปรียบเทียบเพื่อให้เกิดภาพพจน์ รวมทั้งเป็นการขยายความหมายของคำ ออกไปจากความหมายเดิมซึ่งทำให้เกิดความเปรียบ ข้อความที่แสดง การเปรียบเทียบสองสิ่งที่มีคุณสมบัติเหมือนหรือต่างกัน โดยจะปรากฏคำว่า “เหมือน” “เป็น” “ดั่ง” “เช่น” “ราวกับ” ฯลฯ อยู่ในโครงสร้างภาษา

Kövecses, Zoltán (2002) กล่าวถึงอุปลักษณ์ตามแนวคิดเดิมว่า สามารถสรุปลักษณะได้ 5 ประการ ได้แก่ 1) อุปลักษณ์เป็นคุณสมบัติของคำ 2) อุปลักษณ์ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางศิลปะและวาทศิลป์ 3) อุปลักษณ์เป็นการเปรียบเทียบระหว่างสองสรรพสิ่ง ซึ่งต้องมีลักษณะบางประการร่วมกัน 4) อุปลักษณ์เป็นการใช้คำที่มีลักษณะการคิดไตร่ตรองซึ่งผู้ใช้ต้องมีพรสวรรค์ จึงจะสามารถใช้อุปลักษณ์ได้ดี และ 5) อุปลักษณ์เป็นภาพพจน์ (figure of speech) ซึ่งเราใช้เพื่อผลลัพธ์พิเศษและไม่ได้เป็นส่วนจำเป็นในการสื่อสารประจำวันของมนุษย์

2) การศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชาน โดยมอง ว่า อุปลักษณ์เป็นปรากฏการณ์การมองสิ่งหนึ่งผ่านอีกสิ่งหนึ่งในเชิง เปรียบเทียบที่ไม่ได้ศึกษาเฉพาะความหมายของคำหรือรูปภาพเท่านั้น แต่ เป็นการศึกษาระบบความคิดและการใช้ภาษาทุกรูปแบบ ไม่จำเป็นต้องมี คำว่า “เหมือน” “เป็น” “ดั่ง” “เช่น” “ราวกับ” ฯลฯ อยู่ในโครงสร้างทางภาษา เหมือนการศึกษาที่ผ่านมา

Lakoff, G., and Johnson, M. (1980) อธิบายว่า อุปลักษณ์เป็น เรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับระบบความคิด ไม่ได้มีรูปแบบเพียงโครงสร้างที่ เปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งและไม่ได้มีอยู่เพียงในบทกวีเท่านั้น หากแต่เป็น ถ้อยคำที่เราใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับอุปลักษณ์ เสนอเปรียบเทียบกับความเข้าใจเดิมไว้ ดังนี้ 1) อุปลักษณ์เป็นคุณสมบัติของ มโนทัศน์ไม่ใช่คำ 2) หน้าที่ของอุปลักษณ์คือเพื่อที่จะเข้าใจมโนทัศน์ไม่ใช่เพื่อ วัตถุประสงค์ทางศิลปะและสุนทรียภาพ 3) อุปลักษณ์ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของ ความคล้ายคลึงกันเสมอไป 4) อุปลักษณ์เป็นสิ่งที่เราใช้โดยไม่รู้ตัว คนทั่วไป สามารถใช้อุปลักษณ์ ไม่จำกัดเฉพาะคนที่มีความพรสวรรค์เท่านั้น และ 5) อุป

ลักษณะไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการตกแต่งถ้อยคำเท่านั้นแต่เป็นสิ่งที่อยู่ในระบบความคิดและอยู่ในชีวิตประจำวันของมนุษย์

ในงานวิจัยนี้จะใช้กรอบแนวคิดที่สองร่วมกับ “อุปลักษณ์” (Metaphor) ที่เป็นการศึกษาตามแนวทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชานของ Lakoff, G., & Johnson, M. (1980) โดยพิจารณาทั้งรูปภาษาแสดงอุปลักษณ์ในลักษณะการเปรียบเทียบที่ปรากฏคำเชื่อมและรูปภาษาแสดงอุปลักษณ์ในรูปคำศัพท์และนำมาวิเคราะห์พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างต้นแบบของการเปรียบเทียบ “Source domain” หรือ “Vehicle” และสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบ “Target domain” หรือ “Tenor”

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับอุปลักษณ์ ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมของจีนในมิติต่างๆ เช่น บทความวิชาการ บทความวิจัย หนังสือ เป็นต้น จากนั้นนำข้อมูลเกี่ยวกับอุปลักษณ์มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดที่เหมาะสมกับงานวิจัยนี้ และนำข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมของจีนมานำเสนอและอภิปรายร่วมกับผลการวิจัยในตัวอย่างอุปลักษณ์แต่ละประเภท

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อความอิเล็กทรอนิกส์ในสื่อออนไลน์ตามขอบเขตการวิจัยที่กำหนด โดยกำหนดประชากรจำนวน 100 ข้อความ และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มโดยใช้ทฤษฎีของ Taro Yamane $n = \frac{N}{1 + Ne^2}$ ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 80 Sample size = $100 / (1 + 100 * .05^2) = 63$ ข้อความ

2.1 นำข้อความอิเล็กทรอนิกส์ภาษาจีนมาแปลและถอดความเป็นภาษาไทยด้วยการแปลแบบเอาความ โดยการแปลแบบตรงตัว (Literal Translation) (กนกพร นุ่มทอง, 2563 : 11)

2.2 นำข้อความอิเล็กทรอนิกส์มาจัดประเภทเป็นหมวดหมู่ต่างๆ ตามสถิติและค่าความถี่ที่ปรากฏจากกลุ่มตัวอย่างจากมากไปหาน้อย เช่น ความเชื่อ สังคม วัฒนธรรม การแสดงออกทางความคิด เป็นต้น

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อความอิเล็กทรอนิกส์ในหมวดหมู่ต่างๆ ด้วยกรอบแนวคิดอุปลักษณะและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมจีน

4. นำเสนอข้อมูลในรูปแบบการเขียนบรรยาย

ผลการวิจัย

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ภาษาข้อความอิเล็กทรอนิกส์ในสื่อออนไลน์ของจีนแล้วพบว่า ปรากฏการใช้อุปลักษณะทั้งหมด 15 ประเภท ได้แก่ 1) อุปลักษณะ [การทำงานของบุคลากรทางการแพทย์ คือ การสู้รบ] 2) อุปลักษณะ [บุคลากรทางการแพทย์ คือ ฮีโร่] 3) อุปลักษณะ [ความปลอดภัย คือ ฤดูใบไม้ผลิ] 4) อุปลักษณะ [โรคภัย คือ ลมฝน] 5) อุปลักษณะ [การหายจากโรค คือ แสงสว่าง] 6) อุปลักษณะ [โรคภัย คือ ความหนาวเหน็บ] 7) อุปลักษณะ [โรคภัย คือ หมอกควัน] 8) อุปลักษณะ [การรักษาโรคระบาด คือ สงคราม] 9) อุปลักษณะ [บุคลากรทางการแพทย์ คือ นักรบ] 10) อุปลักษณะ [บุคลากรทางการแพทย์ คือ นางฟ้า] 11)อุปลักษณะ[การหายจากโรคคือ ชัยชนะ] 12) อุปลักษณะ [ความสนุกสนาน คือ เครื่องเสียง] 13) อุปลักษณะ [การใช้ชีวิตช่วงโควิด คือ พฤติกรรมของหมู] 14) อุปลักษณะ [การใช้ชีวิตช่วงโควิด คือ การถูกกักขังในยามอยู่ไฟ] และ 15) อุปลักษณะ [อุปสรรค คือ ธรรมชาติ]

1. อุปลักษณะ [การทำงานของบุคลากรทางการแพทย์ คือ การสู้รบ]

ตัวอย่างที่ 1

他们是一群与时间赛跑的人，离开自己的家庭去最危险的战场，用自己的生命来护卫他人的健康，这个冬天他们是最可敬可爱的人，让我们一起来歌颂这些英雄们，医护人员辛苦啦！

ความหมาย: พวกเขาเป็นกลุ่มคนที่แข่งขันกับเวลา จากครอบครัวตนเองสู่สนามรบที่อันตราย ใช้ชีวิตเป็นเดิมพันเพื่อความแข็งแรงของผู้อื่น ในฤดูหนาวนี้พวกเขาเป็นผู้ที่ควรได้รับความรักและความเคารพ พวกเรา ร่วมกันสรรเสริญเหล่าฮีโร่ บุคลากรทางการแพทย์ทุกท่านลำบากแล้ว

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นอุปลักษณะที่เปรียบเทียบการทำงานของบุคลากรทางการแพทย์กับการสู้รบซึ่งมีรูปภาพที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองอย่าง ดังนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	สิ่งที่ถูกเปรียบ (Target domain)
การสู้รบ	การทำงานของบุคลากรทางการแพทย์

สิ่งที่ถูกเปรียบ คือ “การทำงานของบุคลากรทางการแพทย์” แบบเปรียบ คือ “การสู้รบ” และสิ่งที่เหมือนกันของการทำงานของบุคลากรทางการแพทย์กับการสู้รบก็คือ บุคลากรทางการแพทย์ต้องใช้ความรู้ความกล้า ความอดทนในการทำงานดูแลรักษาผู้ป่วยติดเชื้อ ต้องใช้กำลังกายและกำลังใจในการต่อสู้กับการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโควิด-19 เหมือนกับคนที่ต้องสู้รบกับศัตรูต้องใช้กำลังกายในการป้องกันดูแลไม่ให้เกิดความบาดเจ็บสูญเสียขึ้น นอกจากนี้ การทำงานดังกล่าวมีความเสี่ยงอันตรายถึงชีวิต เหมือนกับการสู้รบในสมรภูมิ

2. อุปลักษณ์ [บุคลากรทางการแพทย์ คือ ฮีโร่]

ตัวอย่างที่ 1 “พวกเราพร้อมกันสรรเสริญเหล่าฮีโร่ บุคลากรทางการแพทย์ทุกท่านลำบากแล้ว”

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบบุคลากรทางการแพทย์กับฮีโร่ซึ่งมีรูปภาพที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองอย่าง ดังนี้

แบบเปรียบเทียบ (Source domain)	สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain)
ฮีโร่	บุคลากรทางการแพทย์

สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ คือ “บุคลากรทางการแพทย์” แบบเปรียบเทียบ คือ “ฮีโร่” และสิ่งที่เหมือนกันของบุคลากรทางการแพทย์กับฮีโร่นั้นคือ บุคลากรทางการแพทย์มีหน้าที่สำคัญในการช่วยเหลือผู้ป่วยโควิดเหมือนฮีโร่ที่มีหน้าที่ในการช่วยเหลือชาวโลก นอกจากนี้ การเปรียบเทียบยังทำให้เห็นมุมมองว่า บุคลากรทางการแพทย์มีพลังวิเศษที่จะกอบกู้โลกให้พ้นจากภาวะโรคระบาดนี้เหมือนเหล่าบรรดาฮีโร่ในภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยม

3. อุปลักษณ์ [ความปลอดภัย คือ ฤดูใบไม้ผลิ]

ตัวอย่างที่ 2

春天来了。春风吹走疫情。在家修成正果了!

ความหมาย: “ฤดูใบไม้ผลิมาถึง สายลมแห่งฤดูใบไม้ผลิพัดพาเอาสถานการณ์ไวรัสออกไป ในที่สุดพวกเราได้รับผลตามที่ต้องการแล้ว”

ตัวอย่างที่ 3

“没有人生来就是英雄，总有人用平凡成就伟大” 希望如约而至的不止春天还有疫情

过后平安的你们致敬最美“逆行者”加油！ 平安归来！

ความหมาย: “ไม่มีใครเกิดมาเป็นฮีโร่ มีเพียงคนที่ยิ่งใหญ่จากความสำเร็จ” หวังว่าเราจะกลับมาปลอดภัยเหมือนฤดูใบไม้ผลิที่เบ่งบาน ขอแสดงความเคารพแก่ “ผู้กล้าที่เดินทางสวนกระแส” สู้ๆ ขอให้ปลอดภัยกลับมา จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นอุปสรรคที่เปรียบเทียบความปลอดภัยกับฤดูใบไม้ผลิซึ่งมีรูปภาพที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองอย่าง ดังนี้

แบบเปรียบเทียบ (Source domain)	สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain)
ฤดูใบไม้ผลิ	ความปลอดภัย

สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ คือ “ความปลอดภัย” แบบเปรียบเทียบ คือ “ฤดูใบไม้ผลิ” และสิ่งที่เหมือนกันของความปลอดภัยกับฤดูใบไม้ผลิก็คือ ความปลอดภัย เป็นภาวะที่ชีวิตไม่ได้รับการกระทบจากสิ่งต่างๆ ผ่านหรือหลุดออกไปจาก ภาวะที่อันตรายเหมือนกับช่วงฤดูใบไม้ผลิในประเทศจีนที่เป็นช่วงแห่งการ เริ่มต้นใหม่ของสิ่งต่างๆ เช่น เทศกาล การเพาะปลูก เป็นต้น

4. อุปสรรคณ์ [โรคภัย คือ ลมฝน]

ตัวอย่างที่ 4

风雨之后阳光依旧是明媚的，让我们彼此保重，相约美好的春天！非常时期照顾好自己。

ความหมาย: หลังจากลมฝนแสงสว่างมักสวยงามเสมอ ขอให้ทุกคนรักษาสุขภาพ รอคอยฤดูใบไม้ผลิที่สวยงาม ช่วงเวลาที่ไม่เป็นปกตินี้ขอให้ทุกคนรักษาสุขภาพ

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นอุปลักษณะที่เปรียบเทียบโรคร้ายกับลมฝน ซึ่งมีรูปภาพที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองอย่าง ดังนี้

แบบเปรียบเทียบ (Source domain)	สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain)
ลมฝน	โรคร้าย

สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ คือ “โรคร้าย” แบบเปรียบเทียบ คือ “ลมฝน” และสิ่งที่เหมือนกันของโรคร้ายกับลมฝนก็คือ เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความอันตราย ทำให้ร่างกายแปรปรวนไม่ปกติ เมื่อร่างกายได้รับผลกระทบจากลมฝน อาจทำให้ป่วยหรือเกิดความผิดปกติของร่างกายได้ เช่นเดียวกับเมื่อเป็นโรคร้ายที่เป็นตัวแทนของความยากลำบากหรืออุปสรรคก็ทำให้เกิดภาวะร่างกายทำงานได้ไม่เป็นปกติจากเชื้อโรค ซึ่งจากบริบทข้อความนั้นกล่าวถึง เชื้อไวรัสโคโรนาที่มีอานุภาพร้ายแรงทำลายระบบการทำงานของร่างกายและทำให้เกิดปัญหาสุขภาพไปทั่วโลก

5. อุปลักษณะ [การหายจากโรค คือ แสงสว่าง]

ตัวอย่างที่ 4 “หลังจากลมฝน แสงสว่างมักสวยงามเสมอ ขอให้ทุกคนรักษาสุขภาพ รอคอยฤดูใบไม้ผลิที่สวยงาม ช่วงเวลาที่ไม่เป็นปกตินี้ขอให้ทุกคนรักษาสุขภาพ”

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นอุปลักษณะที่เปรียบเทียบการหายจากโรคกับแสงสว่าง ซึ่งมีรูปภาพที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองอย่าง ดังนี้

แบบเปรียบเทียบ (Source domain)	สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain)
แสงสว่าง	การหายจากโรค

สิ่งที่ถูกเปรียบ คือ “การหายจากโรค” แบบเปรียบ คือ “แสงสว่าง” และสิ่งที่เหมือนกันของการหายจากโรคกับแสงสว่างก็คือ ความโล่งใจ ปลอดภัย การหายจากโรคเป็นภาวะการหลุดพ้นจากความผิดปกติของระบบการทำงานในร่างกาย หายจากการอยู่ในภาวะผู้ป่วย เช่นเดียวกับแสงสว่างเป็นตัวแทนแห่งความโล่งใจ ภาวะแห่งการเห็นแจ้งกระจ่าง และการหายจากภาวะใดภาวะหนึ่ง

6. อุปลักษณ์ [โรคภัย คือ ความหนาวเหน็บ]

ตัวอย่างที่ 5

太暖心了，疫情时期的机场塔台通话，正能量满满！我觉得一句“没关系”三个字，道出了我们是一家人，一方有难，定当不惧风雪驰援。每次看到这些都会忍不住热泪盈眶，向特殊时期的最美逆行者致敬！

ความหมาย: ช่วงอุ่นใจ ช่วงวิกฤติโรคระบาดได้พูดคุยทางโทรศัพท์กับหอบังคับการบิน ทำให้มีพลังบวกเต็มเปี่ยม ฉันรู้สึกว่าคุณประโยคที่ว่า “ไม่เป็นไร” 3 พยางค์นี้ แสดงออกให้เห็นว่าเราเป็นครอบครัวเดียวกัน เมื่อฝั่งหนึ่งเกิดความลำบากก็พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันทีโดยไม่กลัวลมและหิมะที่หนาวเหน็บ ทุกครั้งที่เห็นอะไรแบบนี้ น้ำตาก็คลอเบา ขอแสดงความเคารพต่อความงดงามของผู้กล้าที่เดินทางสวนกระแส

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบโรคภัยกับความหนาวเหน็บซึ่งมีรูปภาพที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองอย่าง ดังนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	สิ่งที่ถูกเปรียบ (Target domain)
ความหนาวเหน็บ	โรคภัย

สิ่งที่ถูกเปรียบ คือ “โรคภัย” แบบเปรียบ คือ “ความหนาวเหน็บ” และสิ่งที่เหมือนกันของโรคภัยกับความหนาวเหน็บก็คือ ภาวะที่ทำให้ร่างกายเกิดความผิดปกติ กล่าวคือ โรคภัยเป็นภาวะที่ร่างกายผิดปกติจากเชื้อโรคต่าง ๆ ซึ่งก็หมายถึงเชื้อไวรัสโควิด-19 ในขณะที่ความหนาวเหน็บเป็นลักษณะหนึ่งของร่างกายที่หนาวมากจนรู้สึกชาคล้ายเป็นเหน็บ

7. อุปลักษณ์ [โรคภัย คือ หมอกควัน]

ตัวอย่างที่ 6

向一线抗疫者致敬我们九州一心，逆行而上把一切阴霾都驱散，疫尽去，国泰民安。

ความหมาย: ขอแสดงความเคารพต่อผู้เสียสละจากใจของชาวจี๋โจวเดินทางสวนกระแสเพื่อปิดเป่าหมอกควัน เมื่อวิกฤติโรคระบาดผ่านไปประชาชนจะสงบสุข

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบโรคภัยกับหมอกควันซึ่งมีรูปภาพที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองอย่าง ดังนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	สิ่งที่ถูกเปรียบ (Target domain)
หมอกควัน	โรคภัย

สิ่งที่ถูกเปรียบ คือ “โรคภัย” แบบเปรียบ คือ “หมอกควัน” และสิ่งที่เหมือนกันของโรคภัยกับหมอกควันก็คือ สิ่งที่ทำให้เกิดความติดขัดหรือสิ่งกีดขวาง กล่าวคือ โรคภัยเป็นตัวขัดขวางการทำงานของร่างกาย เช่นเดียวกับหมอกควันที่ขัดขวางการมองเห็นหรือการหายใจ

8. อุปลักษณ์ [การรักษาโรคระบาด คือ สงคราม]

ตัวอย่างที่ 7

看到连续奋战在救灾一线的官兵脚丫，
心里有些酸，真的是哪有什么岁月静好，
不过是有人替你负重前行！致敬最美的逆行者！

ความหมาย: มองเห็นขุนศึกในสงครามที่ยังคงมีการต่อสู้อย่างไม่
หยุดยั้ง ในใจมีความรู้สึกปวดแสบ ไม่มีช่วงเวลาที่สงบได้ แต่ก็มีบุคคลที่รับ
หน้าที่หนักแทนพวกเรา ขอแสดงความเคารพแก่ “ผู้กล้าที่เดินทางสวน
กระแส”

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบการรักษาโรคระบาดกับสงครามซึ่งมีรูปภาพที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองอย่าง ดังนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	สิ่งที่ถูกเปรียบ (Target domain)
การทำสงคราม	การรักษาโรคระบาด

สิ่งที่ถูกเปรียบ คือ “การรักษาโรคระบาด” แบบเปรียบ คือ “การทำสงคราม” และสิ่งที่เหมือนกันของการรักษาโรคระบาดกับสงครามก็คือ การรบที่ยิ่งใหญ่ กล่าวคือ การรักษาโรคระบาดเป็นเรื่องใหญ่ที่ทุกฝ่ายต่างต้องช่วยกัน เช่นเดียวกับการทำสงครามที่ใช้คนจำนวนมากในการสู้รบฆ่าฟัน นอกจากนี้ ทั้งสองอย่างทั้งการรักษาโรคระบาดกับสงครามล้วนแล้วแต่ต้องประสบภาวะความสูญเสีย การจากลา ความเศร้าหมองรวมทั้งทั้งสองอย่างยังต้องใช้เวลาานกว่าโรคระบาดและสงครามจะสงบลง

9. อุปลักษณ์ [บุคลากรทางการแพทย์ คือ นักรบ]

ตัวอย่างที่ 8

新增每天都在减少，说明向好的方面发展，祝愿湖北早日战胜疫情，那些默默无闻的驰援和付出，还有我们最可爱的白衣天使，白衣战士，你们辛苦了，向你们致敬！天佑中华！一定都会好起来的！武汉必胜！中国必胜！

256

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

ความหมาย: จำนวนผู้ป่วยมีสถิติลดลงแสดงให้เห็นว่ากำลังมีพัฒนาการในทางที่ดีขึ้น ขออวยพรให้หุเป่ย์ชนะสงครามโรคระบาดนี้ ความเสียสละเบื้องหลังที่ไม่มีเสียงใดๆ และนางฟ้าชุดขาว นักรบชุดขาว พวกท่านลำบากแล้ว! ขอแสดงความเคารพต่อทุกท่าน สวรรค์จะต้องปกป้องรักษาประเทศจีนและจะต้องดีขึ้น อยู่ันจะต้องชนะ ประเทศจีนจะต้องชนะ

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบบุคลากรทางการแพทย์กับนักรบซึ่งมีรูปภาพที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองอย่าง ดังนี้

แบบเปรียบเทียบ (Source domain)	สิ่งที่ถูกเปรียบ (Target domain)
นักรบ	บุคลากรทางการแพทย์

สิ่งที่ถูกเปรียบ คือ “บุคลากรทางการแพทย์” แบบเปรียบเทียบ คือ “นักรบ” และสิ่งที่เหมือนกันของบุคลากรทางการแพทย์กับนักรบก็คือ นักสู้ผู้ชำนาญและหน้าที่อันยิ่งใหญ่ กล่าวคือ บุคลากรทางการแพทย์เป็นบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการรักษาผู้ป่วย เช่นเดียวกับนักรบซึ่งเป็นผู้ชำนาญในการรบหรือเป็นทหารเอก นอกจากนี้ บุคลากรทางการแพทย์

ยังเป็นกลุ่มบุคคลแนวหน้าที่ต้องรับมือกับผู้ป่วยเป็นด่านแรกเช่นเดียวกับ
 นครที่ต้องรบในแนวหน้าเพื่อปกป้องบ้านเมือง

10. อุปลักษณ์ [บุคลากรทางการแพทย์ คือ นางฟ้า]

ตัวอย่างที่ 8 “ขออวยพรให้หุเป่ย์ชนะสงครามโรคระบาดนี้ ความ
 เสียสละเบื้องหลังที่ไม่มีเสียงใดๆ และนางฟ้าชุดขาว นครบุชดขาว พวกท่าน
 ลำบากแล้ว ขอแสดงความเคารพต่อทุกท่าน”

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบ**บุคลากรทางการแพทย์กับนางฟ้า**ซึ่งมีรูปภาพที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความเหมือน
 ระหว่างสองอย่าง ดังนี้

แบบเปรียบ (Source domain)	สิ่งที่ถูกเปรียบ (Target domain)
นางฟ้า	บุคลากรทางการแพทย์

สิ่งที่ถูกเปรียบ คือ “บุคลากรทางการแพทย์” แบบเปรียบ คือ
 “นางฟ้า” และสิ่งที่เหมือนกันของบุคลากรทางการแพทย์กับนางฟ้าก็คือ ผู้มี
 จิตใจงดงาม กล่าวคือ บุคลากรทางการแพทย์เป็นบุคคลที่เสียสละและทุ่มเท
 ให้กับภาระหน้าที่อย่างสุดกำลังเพื่อรักษาผู้ป่วยติดเชื้อให้หายหรือช่วยให้
 สถานการณ์โรคระบาดนี้ทุเลาลงเช่นเดียวกับนางฟ้าซึ่งเป็นตัวแทนแห่งความ
 ใจดีหรือการมีจิตใจที่งดงาม ทำหน้าที่ในการช่วยเหลือสรรพสิ่งที่ตกทุกข์ได้
 ยากหรือคุ้มครองดูแลให้ทุกคนปลอดภัยตามเรื่องเล่าในเทพนิยาย

11. อุปลักษณ์ [การหายจากโรค คือ ชัยชนะ]

ดังตัวอย่างที่ 8 “อู่ฮั่นจะต้องชนะ ประเทศจีนจะต้องชนะ”

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบ**การหายจากโรค
 กับชัยชนะ**ซึ่งมีรูปภาพที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่าง
 สองอย่าง ดังนี้

แบบเปรียบเทียบ (Source domain)	สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain)
ชัยชนะ	การหายจากโรค

สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ คือ “การหายจากโรค” แบบเปรียบเทียบ คือ “ชัยชนะ” และสิ่งที่เหมือนกันของการหายจากโรคกับชัยชนะก็คือ การทำให้อีกฝ่ายหนึ่งพ่ายแพ้ การหายจากโรคคือภาวะที่โรคนั้นไม่สามารถทำความผิดปกติใดๆ ให้เกิดแก่ร่างกายได้ โรคเหล่านั้นเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ให้แก่การรักษาเช่นเดียวกับชัยชนะที่ได้มาจากการกระทำใดๆ เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งพ่ายแพ้ไป

12. อุปลักษณ์ [ความสนุกสนาน คือ เครื่องเสียง]

ตัวอย่างที่ 9

庚子，春节～这座本该喧嚣的城市被一场突如其来的疫情按下了“静音”键，这是一个寂寞的春节，没有聚会，没有旅行甚至没有团圆，可是人间再冷，安静的城市也永远有勇敢者在逆风而行，致敬一线的白衣战士，致敬始终坚守在工作岗位的每一个人！在青城，静待喧嚣！

ความหมาย: ปีชวดวันตรุษจีน เมืองที่ควรจะมีแต่ความสนุกสนานคลาคล่ำด้วยผู้คนกลับโดนโรคระบาดกดปุ่มปิดเสียงอย่างสงบ นี่เป็นฤดูใบไม้ผลิที่แสนเหงา ไม่มีงานเลี้ยงสังสรรค์ ไม่มีการท่องเที่ยวและไม่มีการพบปะ แต่ถึงเมืองนี้อากาศจะหนาวเหน็บ เงียบสงบเพียงใดก็ยังคงมีผู้กล้าที่สวนกระแสเสมอ ขอแสดงความเคารพต่อนักรบ

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบความสนุกสนานกับเครื่องเสียงซึ่งมีรูปภาพที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองอย่าง ดังนี้

แบบเปรียบเทียบ (Source domain)	สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain)
เครื่องเสียง	ความสนุกสนาน

สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ คือ “ความสนุกสนาน” แบบเปรียบเทียบ คือ “เครื่องเสียง” และสิ่งที่เหมือนกันของความสนุกสนานกับเครื่องเสียงก็คือ ความสุข ความบันเทิง กล่าวคือ ความสนุกสนานคือความร่าเริงบันเทิงใจ เช่นเดียวกับเครื่องเสียงซึ่งทำหน้าที่ขยายสัญญาณเสียง หรือเกี่ยวข้องกับกระบวนการขยายเสียง ถ่ายทอดเสียง กระจายเสียง เมืองต่าง ๆ ในประเทศจีนเคยมีความสนุกสนานอยู่ทั่วไปแต่กลายเป็นเหมือนเครื่องเสียงที่ถูกปิดปุ่มระดับเสียงไว้หลังเกิดการระบาดของโรคโควิด

13. อุปลักษณ์ [การใช้ชีวิตช่วงโควิด คือ พฤติกรรมของหมู]

ตัวอย่างที่ 10

这些天的生活，可以说得上是标准的“养猪指南”了。除了吃，就是睡。除了睡，就是吃。全国人民开启了坐月子模式，每天卧室客厅卫生间一旅游，很悠闲也很闷。

ความหมาย: การใช้ชีวิตช่วงเวลานี้ สามารถพูดได้ว่าเป็นเกณฑ์มาตรฐานของคัมมูเลี้ยงหมู นอกจากการกินก็คือนอน นอกจากนอนก็คือกิน คนทั้งชาติเข้าสู่รูปแบบการอยู่ไฟ ทุกวันก็ท่องเที่ยวในห้องนอน ห้องรับแขก ห้องน้ำ ช่างสบายและช่างน่าเบื่อ

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบการใช้ชีวิตช่วงโควิดกับพฤติกรรมของหมูซึ่งมีรูปภาพที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองอย่าง ดังนี้

แบบเปรียบเทียบ (Source domain)

สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain)

พฤติกรรมของหมู

การใช้ชีวิตช่วงโควิด

สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ คือ “การใช้ชีวิตช่วงโควิด” แบบเปรียบเทียบ คือ “พฤติกรรมของหมู” และสิ่งที่เหมือนกันของการใช้ชีวิตช่วงโควิดกับพฤติกรรมของหมูก็คือ การกินกับการนอน กล่าวคือ การใช้ชีวิตช่วงโควิดเป็นช่วงเวลาที่ต้องกักตัวอยู่กับบ้านเพื่อหยุดการแพร่กระจายของเชื้อโรคทำให้งิจกรรมที่สามารถทำได้มีไม่มาก นั่นก็คือ การกินกับการนอนเป็นหลัก เช่นเดียวกับพฤติกรรมของหมูซึ่งเป็นสัตว์ที่ชาวจีนริเริ่มการเลี้ยงเป็นชาติแรก หมูเป็นสัตว์ที่เลี้ยงแบบง่ายๆ หมูกินจุและกินอาหารไม่เลือก จึงเน้นการเลี้ยงแบบขุนให้อ้วน (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2564) ดังนั้น เราจึงเห็นภาพหมูเป็นสัตว์ที่นิยมกินกับนอน

14. อุปลักษณ์ [การใช้ชีวิตช่วงโควิด คือ การถูกกักขังในยามอยู่ไฟ]

ตัวอย่างที่ 10 “ทุกวันก็ท่องเที่ยวในห้องนอน ห้องรับแขก ห้องน้ำ ช่างสบายและช่างน่าเบื่อ”

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบการใช้ชีวิตช่วงโควิดกับการถูกกักขังซึ่งมีรูปภาพที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองอย่าง ดังนี้

แบบเปรียบเทียบ (Source domain)

สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain)

การถูกกักขังในยามอยู่ไฟ

การใช้ชีวิตช่วงโควิด

สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ คือ “การใช้ชีวิตช่วงโควิด” แบบเปรียบเทียบ คือ “การถูกกักขังในยามอยู่ไฟ” และสิ่งที่เหมือนกันของการใช้ชีวิตช่วงโควิดกับการถูกกักขังก็คือ การขาดอิสรภาพ กล่าวคือ การใช้ชีวิตช่วงโควิดเป็นช่วงเวลา

ต้องกักตัวอยู่กับบ้านเพื่อหยุดการแพร่กระจายของเชื้อโรคทำให้ไม่สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้อย่างอิสระเหมือนก่อนเช่นเดียวกับการถูกกักขังถูกจำกัดและกำหนดเขตบริเวณไม่ให้อิสระไปอยู่ที่ต่างๆ ได้อย่างอิสระ ทั้งสองกลุ่มเปรียบเทียบความหมายนี้ทำให้เห็นมุมมองการเชื่อมโยงเปรียบเทียบความหมายของชาวจีนได้อย่างชัดเจน

15. อุปลักษณ์ [อุปสรรค คือ ธรรมชาติ]

ตัวอย่างที่ 11

人亦英雄，千山万水，阻隔不了爱，更阻隔不了希望。一线医生们，愿你们平安回家。

ความหมาย: ฮีโร่ทั้งหลาย สายน้ำหมีนลี่ขุนเขาพันลูก ก็ไม่สามารถกั้นขวางความรักที่มีต่อฮีโร่ทั้งหลาย และกั้นขวางความหวังของเราไม่ได้ ขอให้คณะแพทย์ทั้งหลายปลอดภัยกลับบ้าน

จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบอุปสรรคกับธรรมชาติซึ่งมีรูปภาพที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสองอย่าง ดังนี้

แบบเปรียบเทียบ (Source domain)	สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain)
ธรรมชาติ	อุปสรรค

สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ คือ “อุปสรรค” แบบเปรียบเทียบ คือ “ธรรมชาติ” และสิ่งที่เหมือนกันของอุปสรรคกับธรรมชาติก็คือ การขัดขวาง กล่าวคือ อุปสรรคคือเครื่องขัดขวางไม่ให้ทำการใดได้โดยสำเร็จหรือสะดวกเช่นเดียวกับสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่มีความยิ่งใหญ่เกินกำลังมนุษย์จะต้านทานได้ในตัวอย่างคือ สายน้ำแสนยาวมหาศาลและเทือกเขาจำนวนมาก ทั้งสอง

อย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคใดไม่ได้เป็นสิ่งกั้นขวางความรักที่ชาวจีนมีต่อบุคลากรทางการแพทย์ของพวกเขาได้

จากข้อมูลอุปลักษณะที่ปรากฏทั้ง 15 รูปแบบยังเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรมของจีน กล่าวคือ ข้อความอิเล็กทรอนิกส์ในสื่อออนไลน์ที่รวบรวมจากเว็บไซต์พบจำนวน 63 ครั้ง สามารถแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้ 5 ประเภท จัดเรียงจากข้อความที่มีค่าความถี่มากที่สุดไปยังข้อความที่มีค่าความถี่น้อยที่สุด ได้แก่ 1) ด้านความเชื่อ ปรากฏค่าความถี่ 25 ครั้ง 2) ด้านสังคม ปรากฏค่าความถี่ 18 ครั้ง 3) ด้านวัฒนธรรม ปรากฏค่าความถี่ 8 ครั้ง 4) ด้านอื่นๆ ปรากฏค่าความถี่ 8 ครั้ง และ 5) ด้านความคิด ปรากฏค่าความถี่ 4 ครั้ง มีรายละเอียดดังนี้

1. ความเชื่อเกี่ยวกับฤดูกาลที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดของชาวจีน ฤดูใบไม้ผลิถูกจัดอันดับว่าเป็นฤดูที่มีความสำคัญที่สุดในฤดูทั้งสี่ของจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยสามารถสะท้อนให้เห็นได้จากเทศกาลตรุษจีนซึ่งเป็นเทศกาลในการเฉลิมฉลองใหม่ของจีน และเป็นตัวแทนของการเริ่มต้นใหม่ ความหวังและความเชื่อเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและความอุดมของพืชพรรณธัญญาหาร (Chang Jingyu, 2009 : 109-110) หลังจากที่จะต้องหยุดการเพาะปลูกยาวนานในฤดูหนาว เมื่อย่างเข้าฤดูใบไม้ผลิจะมีธรรมเนียมการ **踏青** (ท่าซิง) หมายถึง การออกมาชมสวนหรือพรรณไม้ในช่วงต้นฤดูใบไม้ผลิหรือ **春耕** (ชุนเกิง) ธรรมเนียมที่สืบทอดมากกว่าพันปี และเป็นธรรมเนียมที่ราชสำนักเป็นผู้ปฏิบัติเพื่อเกษตรกรในชาติมีลักษณะคล้ายพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญในพระราชพิธีสิบสองเดือนของไทย การเจริญเติบโตของพืชพรรณต่าง ๆ และสีเขียวขจีของพรรณไม้ในฤดูใบไม้ผลิ ชาวจีนจึงมีความเชื่อว่าฤดูใบไม้ผลิเปรียบตั้งความหวัง จากข้อความจะสังเกตได้ว่า นอกจากฤดูใบไม้ผลิเปรียบตั้งความหวังแล้วฤดูใบไม้ผลิยังเป็นความมงคลที่จะขจัดปัดเป่าสิ่งชั่วร้ายออกไปจากชีวิตอีกด้วย

2. การปฏิบัติงานของแพทย์ พยาบาลและบุคลากรทางการแพทย์ ไม่ใช่การปฏิบัติงานโดยปกติแต่ทว่าเป็นการปฏิบัติงานเหมือนการสู้รบที่มนุษย์โลกจะต้องต่อสู้กับโรคร้ายนี้ด้วยความเสียสละของคณะแพทย์ พยาบาลและบุคลากรทางการแพทย์เพื่อประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง การแสดงความเคารพและขอบคุณคณะแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ และมีการกล่าวถึงการปฏิบัติงานของคณะแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ที่ถือว่าสวนกระแสสังคม เช่น การกล่าวถึงคำอวยพรเป็นข้อความที่เน้นย้ำเรื่องการขอบคุณที่มีนัยของ “การทดแทนบุญคุณ” ผ่านคำว่า 感恩 (ก่านเอิน) ในภาษาจีนสะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของสังคมจีนโบราณที่กล่าวถึงการทดแทนบุญคุณแก่ผู้มีพระคุณ ซึ่งการช่วยชีวิตเป็นการช่วยเหลือที่ยิ่งใหญ่จะต้องทดแทนคุณผู้มีพระคุณเมื่อมีโอกาส ประชาชนเห็นว่าคุณค่าของแพทย์ พยาบาลและบุคลากรทางการแพทย์เปรียบดังผู้มีพระคุณในการช่วยชีวิตและดูแลรักษาประชาชนให้หลุดพ้นจากภาวะวิกฤติของโรคระบาดโควิด-19 ในครั้งนี้ สมควรแก่การยกย่องสรรเสริญอยู่เหนือสิ่งอื่นใด นอกจากนี้ การขอบคุณยังเป็นอารยธรรมและขนบธรรมเนียมโบราณของจีนที่เป็นการแสดงออกทางภาษาและการปฏิบัติโดยอากัปกิริยาต่าง ๆ ตามยุคสมัย (Chang Jingyu, 2009 : 128) จากรายงานของสำนักข่าวซินหัวแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วงวิกฤติโรคระบาดโควิด-19 ข้าราชการในมณฑลเจ้อเจียงได้มีการรื้อฟื้นการแสดงความรักและขอบคุณที่เรียกว่า จั่วอี “作揖” เป็นการแสดงความเคารพด้วยการประสานมือไว้ระดับหน้าอกมือหนึ่งกำมัดเบาๆ และอีกมือประสานไว้พร้อมโค้งตัวลง การแสดงความเคารพลักษณะดังกล่าวมีการปฏิบัติมาแต่สมัยราชวงศ์โจวราว 2,000 ปีที่ผ่านมาเป็นลักษณะการแสดงความรักของชาวจีน ปัจจุบันมีการใช้การแสดงความรักลักษณะนี้แทนการจับมืออย่างแพร่หลาย จากรายงานข่าวพบว่า มีโรงเรียนในเขตพื้นที่ต่างๆ ใช้การเคารพลักษณะนี้หลังเลิกเรียนกว่า 117 โรงเรียน (Xinhua, 2020) กล่าวโดยสรุป คือ อิทธิพลของสังคมจีนใน

อดีตและหลักปรัชญาเรื่องความกตัญญูรู้คุณในลัทธิขงจื้อ การแสดงความเคารพอันเป็นอัตลักษณ์ของชาวฮั่นยังคงมีอิทธิพลและแทรกซึมลงไปในการรับรู้สัจนึกคิดและระดับจิตวิญญาณของประชาชนจีนที่จะต้องทดแทนคุณผู้มีพระคุณเมื่อมีโอกาสที่เหมาะสม นอกจากนี้ ข้อความที่กล่าวถึงการปฏิบัติงานของคณะแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ในภาวะวิกฤติของโรคระบาดโควิด-19 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเสียสละของบุคลากรกลุ่มนี้ในการเป็นแนวหน้ารักษาโรคระบาดให้แก่ประชาชนในชาติ ซึ่งถือว่าเป็นความกล้าหาญที่สวนกระแสสังคมจนได้รับสมญานามว่าเป็น “**逆行者** ผู้เดินทางสวนกระแส” (นี่สิ่งเจ้อ) และยังเป็นผู้กล้าหรือ “ฮีโร่” ซึ่งชาวจีนมองว่า ศัตรูตัวฉกาจของชาติในขณะนี้คือเชื้อไวรัสโควิด-19 มีเพียงบุคลากรทางการแพทย์เท่านั้นที่จะทำหน้าที่ปราบศัตรูเหล่านี้ได้ บุคลากรทางการแพทย์จึงเปรียบเหมือนนักรบที่ต้องเข้ามาขับไล่ศัตรูเหล่านี้ ซึ่งการเชิดชูเหล่านักรบเป็นการเชิดชูและสรรเสริญสูงสุดต่อความเสียสละในการปกป้องบ้านเมือง แต่ทว่าการปกป้องบ้านเมืองในครั้งนี้ไม่ได้มาในรูปแบบของการรุกรานแต่เป็นโรคระบาดนั่นเอง

3. ความหวังของคนในสังคมที่จะผ่านพ้นวิกฤติโรคระบาดนี้ไม่ว่าจะมีความยากลำบากเพียงใดโดยเปรียบเทียบความยากลำบากและวิกฤติอันยิ่งใหญ่ นั้นกับขุนเขาและสายน้ำ นอกจากนี้ ความหวังทั้งหลายได้ฝากไว้กับบุคลากรทางการแพทย์และสังคมยังได้มอบความรักอันยิ่งใหญ่พร้อมอวยพรให้บุคลากรทางการแพทย์เดินทางกลับบ้านอย่างปลอดภัย นัยความปลอดภัยนี้สะท้อนผ่านคำจีน **平安** (ผิงอาน) โดยมีความหมายตรงตัวว่า “ความสงบสุข” ชาวจีนมีแนวความคิดเรื่องความสงบสุขมาแต่สังคมโบราณซึ่งความสงบสุขคือการรักษาไว้ซึ่งชีวิตที่สมบูรณ์ปราศจากซึ่งโรคร้าย ความราบรื่นของเรื่องราวต่าง ๆ และดำรงชีวิตได้อย่างอยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งคำว่า **平安** มักจะพบในการอวยพรกับบุคคลที่เดือดุนให้เกียรติหรือผู้อาวุโสกว่า (Chang Jingyu, 2009 : 76-78)

4. การดำรงชีวิตที่เป็นการใช้ชีวิตในรูปแบบเดิมเข้าไปมาอยู่ภายในห้องสี่เหลี่ยม เนื่องจากการจำกัดพื้นที่เพื่อลดการแพร่กระจายของโรคระบาดโควิด-19 อย่างเข้มงวด ทำให้ประชาชนชาวจีนไม่สามารถออกไปปฏิบัติงานหรือพักผ่อนนอกสถานที่ได้ตามอริยาศัย ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อน้ำหนักตัวที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ จากกิจวัตรเดิมๆ คือ การกินและนอนเป็นหลัก ซึ่งก็เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงนัยบางอย่างของสังคมจีนที่เป็นสังคมเกษตรกรรมดั้งเดิมที่มีความขยันหมั่นเพียรและมีความมุ่งมั่นในการทำงานเป็นอย่างยิ่ง (Baiké Baidu, 2021) การหยุดงานเป็นระยะเวลาอนันนั้นเป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดของชาวจีนมากนัก

5. การเลี้ยงหมูในประเทศจีนมีประวัติศาสตร์ยาวนานโดยสังเกตได้จากอักษรจีนโบราณที่สลักบนกระดองเต่าและกระดูกสัตว์คำว่า “บ้าน” (จยา) จะมีส่วนประกอบของชายคาและสัตว์ที่อยู่ใต้ชายคา การเป็นบ้านที่สมบูรณ์จะต้องมีสัตว์ประจำบ้านที่สะท้อนถึงความอุดมสมบูรณ์คือ “หมู” นั่นเอง และอีกนัยหนึ่งคือ หมูเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่ายและกินจุเน้นการเลี้ยงแบบขุนให้อ้วน (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2564) ซึ่งลักษณะดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไปภายใต้ภาวะวิกฤติโรคระบาดโควิด-19 ของประชาชนชาวจีน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาอุปลักษณะผ่านข้อความอิเล็กทรอนิกส์ในสื่อออนไลน์ของจีนภายใต้ภาวะวิกฤติโรคระบาดโควิด-19 พบอุปลักษณะจำนวน 15 รูปแบบ ได้แก่ 1) อุปลักษณะ [การทำงานของบุคลากรทางการแพทย์ คือ การสู้รบ] 2) อุปลักษณะ [บุคลากรทางการแพทย์ คือ ฮีโร่] 3) อุปลักษณะ [ความปลอดภัย คือ ฤดูใบไม้ผลิ] 4) อุปลักษณะ [โรคภัย คือ ลมฝน] 5) อุปลักษณะ [การหายจากโรค คือ แสงสว่าง] 6) อุปลักษณะ [โรคภัย คือ ความหนาวเหน็บ] 7) อุปลักษณะ [โรคภัย คือ หมอกควัน]

8) อุปลักษณะ [การรักษาโรคระบาด คือ สงคราม] 9) อุปลักษณะ [บุคลากรทางการแพทย์ คือ นักรบ] 10) อุปลักษณะ [บุคลากรทางการแพทย์ คือ นางฟ้า] 11) อุปลักษณะ [การหายจากโรค คือ ชัยชนะ] 12) อุปลักษณะ [ความสนุกสนาน คือ เครื่องเสียง] 13) อุปลักษณะ [การใช้ชีวิตช่วงโควิด คือ พฤติกรรมของหมู] 14) อุปลักษณะ [การใช้ชีวิตช่วงโควิด คือ การถูกกักขังในยามอยู่ไฟ] และ 15) อุปลักษณะ [อุปสรรค คือ ธรรมชาติ] อุปลักษณะทำให้เห็นภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมของจีนในหลายมิติ ได้แก่

1. ความเชื่อเกี่ยวกับฤดูกาลที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดของชาวจีน
2. การปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์
3. ความหวังของคนในสังคมที่จะผ่านพ้นวิกฤติโรคระบาด
4. การดำรงชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงโรคระบาด และ
5. วิถีชีวิตสังคมเกษตรกรรมดั้งเดิมของจีน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาอุปลักษณะที่ปรากฏในการใช้ภาษาผ่านข้อความอิเล็กทรอนิกส์ในสื่อออนไลน์ของจีนทำให้มองเห็นมโนทัศน์การเปรียบเทียบของคนจีนที่มีต่อโรคระบาดไวรัสโควิด-19 ในมิติที่หลากหลาย ทั้งนี้ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นชัดเจนอย่างเป็นระบบว่า [โรคระบาด คือ ศัตรู] มโนทัศน์นี้โดดเด่นในมุมมองของผู้ใช้ภาษาจีน กล่าวคือ ประสบการณ์ด้านศึกษา สงครามเป็นสิ่งที่มนุษย์รับรู้กันมาเป็นเวลาช้านาน ทั้งจากการบอกเล่า ประวัติศาสตร์ บทประพันธ์ ภาพยนตร์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ หล่อหลอมความคิดและมีอิทธิพลมากที่จะนำพาความคิดความเชื่อเกี่ยวกับการทำ สงครามให้เข้าไปอยู่ในประสบการณ์รับรู้ของมนุษย์ เมื่อเกิดสิ่งใหม่ที่ไม่เคยมี ประสบการณ์คือ “โรคระบาดไวรัสโควิด-19” ผู้ใช้ภาษาจึงได้นำ ประสบการณ์ที่มีอยู่ก่อนมาเปรียบเทียบกับสิ่งใหม่นี้เพราะมีลักษณะบาง ประการคล้ายคลึงหรือเหมือนกัน ทั้งสองกลุ่มข้อมูลจึงได้รับการเชื่อมต่อ

และเกิดมุมมองการทำความเข้าใจสิ่งใหม่ผ่านประสบการณ์เดิมที่ผู้ใช้ภาษาเข้าใจอยู่แล้ว สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องอุปลักษณ์ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชานที่ว่า ภาษาเป็นภาพสะท้อนความคิด โดยประสบการณ์ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ทางร่างกาย ประสบการณ์ทางอารมณ์ ประสบการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปรียบเทียบในมโนทัศน์ เพราะการทำความเข้าใจบางสิ่งบางอย่าง หากสิ่งนั้นเข้าใจยากหรือสื่อความไม่ชัดเจน มนุษย์จะนำประสบการณ์เกี่ยวกับมโนทัศน์หนึ่งๆ ที่เคยประสบพบเจอหรือรับรู้มาเปรียบเทียบเพื่อทำความเข้าใจสิ่งๆ นั้นเพื่อทำให้เกิดความกระจ่างชัด นอกจากนี้ การนำถ้อยคำอุปลักษณ์มาใช้เพื่อต้องการสื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจและเห็นภาพได้ชัดเจนมากขึ้นกว่าการกล่าวถ้อยคำตามปกติ ทั้งนี้เพราะอุปลักษณ์ใช้ค่าน้อยแต่สามารถสื่อความหมายได้มาก (แพรวตา ศรีษะโคตร และ ภาสพงศ์ ผิวพอใช้, 2561 : 117)

เมื่อวิเคราะห์ผลการศึกษาอุปลักษณ์ทั้งหมดพบว่า กลุ่มความหมายของอุปลักษณ์มีความสัมพันธ์กันในขอบเขตมโนทัศน์เกี่ยวกับศัตรู โดยมีการเชื่อมโยงมโนทัศน์จากวงความหมายต้นทางหรือแบบเปรียบไปยังวงความหมายปลายทางหรือสิ่งที่ถูกเปรียบอย่างเป็นระบบ ดังแผนภาพแบบจำลอง ดังนี้

วงความหมายต้นทาง		วงความหมายปลายทาง
[ศัตรู]	➡	[โรคระบาดไวรัสโควิด - 19]
ข้าศึกหรือศัตรู	➡	เชื้อไวรัสโควิด-19
นักรบหรือฮีโร่	➡	บุคลากรทางการแพทย์
การสู้รบ	➡	การทำงานของบุคลากรทางการแพทย์
ชัยชนะ	➡	การหายจากโรค
การทำสงคราม	➡	การรักษาเยียวยาโรคระบาด
เชลย	➡	ประชาชน
การถูกคุมขังจากข้าศึก	➡	การกักตัวของประชาชน

จากแผนภาพจำลองเห็นได้ชัดว่า เกิดการเปรียบเทียบมโนทัศน์ทั้งสองเป็นคู่อย่างเป็นระบบ ซึ่งลักษณะข้างต้นเป็นลักษณะเด่นที่คล้ายคลึงและสัมพันธ์กันของทั้งสองกลุ่มความหมาย อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบมโนทัศน์ดังกล่าวของคนจีนมีลักษณะเหมือนกับคนไทย กล่าวคือคนไทยก็มีมุมมองเรื่องโรคระบาดไวรัสโควิด-19 ว่าเป็นศัตรูเช่นกัน เช่น “หากการจัดการรอบนี้ไม่สำเร็จ ก็อาจหมายถึงว่าประเทศไทยจะไม่ชนะและอาจต้องยอมแพ้กับโควิด-19 ปล่อยให้ติดกันหมด” “เริ่มต้นกันใหม่ ให้กำลังใจมนุษยโลกทุกคน ให้ผจญมีชัยต่อไวรัสโควิด-19 ให้จงได้” (ธนพล เอกพจน์, วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนาและ ปานปั้น ปลั่งเจริญศรี, 2563 : 24) จากข้อความนี้สะท้อนระบบการรับรู้ของคนไทยที่มองเชื้อไวรัสโควิด-19 เป็นข้าศึกที่เราต้องเอาชนะ เป็นศัตรูที่มุ่งเข้ามาจู่โจม ทำลายมนุษยชาติ อีกทั้งข้อมูลอุปถัมภ์ในภาษาอังกฤษ เช่น “A close-up at COVID-19 coronavirus *attacking the lungs*” (Miller, 2020) ก็ยังสนับสนุนระบบการรับรู้ของคนต่างชาติที่มองเชื้อไวรัสโควิด-19 เป็นศัตรูเช่นเดียวกัน จากผลการวิจัยที่ปรากฏเหล่านี้ยืนยันให้เห็นว่า มโนทัศน์โรคคือศัตรูเป็นมโนทัศน์สากลที่อยู่ในระบบการรับรู้ของมนุษย์โดยทั่วไป

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรมอันเป็นปรากฏการณ์ส่วนหนึ่งระหว่างสังคมและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น กล่าวคือ ภาษาเป็นตัวบันทึกรวมวัฒนธรรมและเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ของมนุษย์ในแต่ละยุคแต่ละสมัยที่สะท้อนผ่านการใช้ภาษา (Chang Jingyu, 2009 : 7-8) เหตุการณ์โรคระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในครั้งนี้สามารถเห็นภาพสะท้อนของสังคมจีนได้อย่างชัดเจนผ่านการใช้ภาษาให้กำลังใจหรืออวยพรบุคลากรทางการแพทย์ของประชาชนจีนที่ยังคงได้รับอิทธิพลของแนวคิดสังคมจีนแบบดั้งเดิมทั้งเรื่องของความเชื่อเกี่ยวกับฤดูกาลที่มีความเกี่ยวข้องกับบารมีและความรู้สึกนึกคิด การทดแทนบุญคุณและการเชิดชูเกียรติในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์ และวิถีชีวิตสังคมนิยมการดำรงเดิมของจีน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบว่า การใช้คำในภาษาจีนมี

ปรากฏการณ์ที่เป็นความหมายใหม่ที่ต่างไปจากเดิมคือคำว่า “逆行者” ผู้เดินทางสวนกระแส” (นี่สิ่งเจ๋อ) จากเดิม คำว่า 逆行 หมายถึง (รถยนต์) วิ่งสวนลูกศร (เรียรช้ย เอี่ยมวรมธ, 2553 : 780) และยังมีความหมายในการใช้ที่หมายถึงการกระทำที่ไม่ถูกทำนองคลองธรรมสวนทางกับความถูกต้องด้วย ซึ่งความหมายของคำเป็นความหมายเชิงลบ แต่จากเหตุการณ์ข้างต้นทำให้เห็นว่า การประกอบคำเป็นคำความหมายใหม่ว่า “逆行者” ผู้เดินทางสวนกระแส” มีความหมายในเชิงบวก และเชิดชูการกระทำของบุคลากรทางการแพทย์ที่สวนกระแสสังคม ถึงแม้ว่าจะเห็นถึงความอันตรายในการปฏิบัติหน้าที่แต่ก็เสียสละตนเองเพื่อประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์ซึ่งเป็นการกระทำสวนกระแสสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lu Wendi & Zhang Jianping (2021) ที่กล่าวถึง 逆行者 คำสำคัญที่ได้รับความนิยมติดอันดับ 1 ใน 10 ของคำในสื่อออนไลน์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำปี ค.ศ. 2020 ที่แสดงให้เห็นว่า คำดังกล่าวมีความหมายที่เปลี่ยนไปและเป็นภาพสะท้อนความหมาย 2 ลักษณะคือ 1) นักรบชุดขาว หมายถึง บุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤติโรคระบาดโควิด-19 และ 2) นักดับเพลิง ซึ่งความหมายทั้ง 2 ลักษณะมีความหมายสำคัญร่วมกันคือการเป็นฮีโร่ผู้เสียสละในวิกฤติภัยต่างๆ

อย่างไรก็ดี ในงานวิจัยนี้มีขอบเขตการศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่เป็นข้อความอิเล็กทรอนิกส์ผ่านสื่อออนไลน์ของจีนตามเว็บไซต์ต่างๆ ที่ปรากฏในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น หากได้ขยายขอบเขตการศึกษาในครั้งต่อไป อาจทำให้เห็นผลการวิจัยในการวิเคราะห์ภาษาในภาวะวิกฤติโรคระบาดโควิด-19 ที่กว้างขวางและหลากหลายมากขึ้น ทั้งส่วนที่เป็นประเภทของอุปลักษณะและภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมของจีนในมิติต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

กนกพร นุ่มทอง. (2563). **ทักษะการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย.**

กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาตะวันออกคณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชนพล เอกพจน์, วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนาและ ปานปั้น ปลั่งเจริญศรี. (2563).

[ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 คือ คัดรู้]: การศึกษาอุปลักษณะ
เชิงมโนทัศน์ของคนไทยตามแนวภาษาศาสตร์

ปริชาน. **วารสารภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม**, 9(1), 1-37.

เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2553). **พจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่** (พิมพ์ครั้งที่
24-25). กรุงเทพฯ: บริษัท ธเนศวร พรินต์ติ้ง (1999) จำกัด.

ปิปีชี นาวิเกษน์. (2563, 11 พฤษภาคม). **โคโรนา: อนามัยโลกตั้งชื่อ**

**"โควิด-19" ให้โรคทางเดินหายใจจากไวรัสสายพันธุ์
ใหม่.** <https://www.bbc.com/thai/features-51473472>.

พิชัย แก้วบุตร. (2563). ความสนใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมเสริมนอกชั้น

เรียนวิชาภาษาจีน: กรณีศึกษานักศึกษาวิชาภาษาจีน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี. **วารสารศรี
นครินทร์วิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์)**. 12(23), 27-38.

แพรวตา ศรีชะโคตร และ ภาสพงศ์ ผิวพอใช้. (2561). กลวิธีและถ้อยคำการ

สัมภาษณ์ในรายการวิทยุคลับพรายเดย์. **วารสารวิชาการ คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร**,
2(1), 106-124.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2564, 25 สิงหาคม). **ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีและ**

**ประกาศราชบัณฑิตยสถาน เรื่อง กำหนดชื่อประเทศ ดินแดน เขต
การปกครอง และเมืองหลวง.**

<http://www.bihmoph.net/userfiles/file/guide.pdf>.

- ศิริพร รักดีผาสุข. (2549). เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2201725 ภาษากับวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารอัดสำเนา)
- ศุศราภรณ์ แต่งตั้งลำ. (2564). สื่อออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกการท่องเที่ยวเชิงอาหารในประเทศไทย. วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 5(1), 37-56.
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2564, 25 สิงหาคม). การเลี้ยงหมู. <https://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=18&chap=9&page=chap9.htm>.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2543). เกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิธีไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Baike Baidu. (2021, 25 August). **Endure Hardships and be Capable of Hard Working.** <https://baike.baidu.com/item/吃苦耐劳>. (In Chinese)
- CHANG, J. (2009). **Chinese Vocabulary and Culture.** Beijing: Beijing University Press. (In Chinese)
- Kövecses, Z. (2002). **Metaphor: A Practical Introduction.** Oxford: Oxford University Press.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). **Metaphor we live by.** London: University of Chicago Press.
- LI, Y. (2018). **Language Spread and Language Planning.** Beijing: Beijing Language and Culture University Press. (In Chinese)
- LU, W., & ZHANG, J. (2021). Talking about the Top 10 Internet Buzzwords in 2020. **Journal of Language and Writing Research.** 11(2), 144-145. (In Chinese)

Miller, R. (2020, April 2). **A close-up at COVID-19 coronavirus attacking the lungs**. Retrieved from <https://medicineinnovates.com/covid-19-coronavirus-attacking-lungs/>.

Xinhua. (2020, 1 May). **Corona: world Health Organization named “Covid-19” to respiratory decease from new virus species**. Retrieved from http://www.xinhuanet.com/comments/2020-04/24/c_1125898608.htm. (In Chinese)